Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació

A/A Ministre

Il·lustre Sr. Luis Planas Puchades

EXPOSEM

1) L'entrada en vigor de *Real Decreto 463/2020*, del 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada per l'COVID19, està posant al límit a molts sectors de la ciutadania en l'Estat espanyol. Estem comprovant, que davant la situació de crisi actual, el sector primari, especialment la producció a petita escala, proveidor d'aliments bàsics per a la població, no està sent considerat adequadament.

2) Segons les *Directrius pel Dret a l'Alimentació* (FAO 2004), el dret a l'alimentació i nutrició adequades, reconegut el 1948 en la *Declaració Universal dels Drets Humans, é*s responsabilitat de l'Estat respectar-lo, protegir-lo i garantir-lo, particularment en contextos de crisis com l'actual. Així mateix, el *Comitè de Seguretat Alimentària de Nacions Unides* en el document de *Marc d'Acció* per a situacions de crisi perllongades en la seva *Recomanació Número 1* indica la: "Integració de polítiques que reforcen els sistemes alimentaris locals com un component principal per augmentar la resiliència, inclòs a través de les compres locals i la creació de reserves alimentàries ".

3) La Comissió Europea, en concret, en les *Directrius per a mesures de gestió de fronteres per protegir la salut i garantir la disponibilitat de béns i de serveis essencials (COVID19) - (2020 / C 86 I / 01)* estableix que s'ha de garantir ". ..la cadena de subministrament de productes essencials com medicaments, equips mèdics, productes alimentaris essencials i amb data de caducitat, i bestiar. "

4) En aquest context, resulta paradoxal que el Govern d'Espanya, en *l'Article 10 de Reial Decret 463/2020*, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma per a la gestió de la situació sanitària ocasionada pel COVID19, autoritzi activitats com la venda minorista d'aliments o l'obertura d'establiments comercials "... perquè els consumidors puguin realitzar l'adquisició d'aliments i productes de primera necessitat", però s'estiguin tancant la major part dels mercats alimentaris no sedentaris sense que el Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació estigui articulant una resposta o nota informativa com la dictada sobre l'aplicació de el reial decret d'estat d'alarma en el sector agrícola, ramader i pesquer, que resolgui l'evident confusió i dubtes existents al respecte.

5) L'Agroecologia és un moviment i un model agroalimentari reconegut a nivell mundial per institucions com la FAO i la UE. A l'Estat espanyol està cada vegada més estès i recolzat per

milers de granges i finques que produeixen aliments sans i respectuosos amb el medi ambient i per milers de famílies que, gràcies als canals curts de comercialització, els consumeixen, tant a títol individual, a través de mercats o petit comerç, com a través de grups de consum. Aquests canals, sovint creats des de la pròpia ciutadania, afavoreixen preus justos per a qui produeix i accessibles per a qui consumeix, havent-se consolidat com una opció viable davant de les polítiques de preus de canals convencionals com la gran distribució. Davant la crisi ocasionada per l'COVID19, el model agroecològic pot contribuir a donar resposta a la demanda i disposa de les eines necessàries per proveir de productes alimentaris essencials en els seus canals de comercialització habituals, prenent les mesures higièniques i sanitàries necessàries i prescrites per les autoritats.

6) Una de les expressions més riques, dinàmiques i segures de comercialització d'aliments de les produccions petites i agroecològiques la constitueixen dels mercats no sedentaris i de proximitat, on, a través de cites regulars en el temps, els / les agricultors / es, ramaders / es i la petita producció i transformació artesanal comercialitzen de manera directa, sense intermediaris ni gairebé desplaçaments, aliments frescos, saludables i respectuosos amb el medi ambient, el clima i les persones. Aquests mercats alimentaris no sedentaris i de proximitat, adoptant els protocols de seguretat als quals obliguen les autoritats sanitàries (segons el *Real Decreto 463/2020,* de 14 de març, afegits als que estableix el *Real Decreto 640/2006*, de 26 de maig , pel qual es regulen determinades condicions d'aplicació de les disposicions comunitàries en matèria d'higiene, de la producció i comercialització dels productes alimentaris), ofereixen unes condicions de salubritat immillorables perquè:

a) Normalment se celebren a l'aire lliure o en grans espais com places de proveïments, en comptes de fer-ho en espais tancats, on resulta més fàcil mantenir les distàncies de seguretat.
b) Ofereixen aliments que no passen per intermediaris, que sovint van directament de l'horta a la cistella de la compra, minimitzant les possibilitats de contaminació, que es veuen incrementades a mesura que augmenten les baules de la cadena comercial.
c) Els aliments dels mercats no sedentaris i de proximitat no estan exposats al contacte de centenars de clients, fonts potencials de contagi.
d) Els mercats no sedentaris i de proximitat estan gestionats pels / per les propis / es productors / es, que tenen per obligació legal una elevada formació en matèria d'higiene i sanitària, de manera que estan preparats / des per vendre les seves produccions en unes condicions òptimes i adaptades a les noves exigències.
e) Ofereixen aliments necessaris indispensables en aquests moments de confinament forçós, amb major qualitat nutricional, important per al reforç del sistema immunitari de les persones.

7) Els diversos decrets i decisions, derivades de la crisi sanitària i les conseqüències de l'aplicació del *Real Decreto 463/2020*, de 14 de març, preses pel Govern i algunes comunitats autònomes i ajuntaments, han donat lloc al tancament de la major part dels mercats alimentaris no sedentaris i de proximitat, a sancions a agricultors / es i ramaders / es, en desenvolupament de la seva imprescindible tasca, així com a consumidors / es de circuits

curts de comercialització i hortolans / es per autoconsum. Aquestes sancions suposen una repressió i agressió directa a la petita producció primària a petita escala, així com una vulneració de el dret de totes les persones a una alimentació i un medi ambient saludables (*Directrius de la FAO 2004*). Així mateix, es viola el principi de no discriminació cap a un sector, el dels que produeixen i els que decideixen consumir donant suport economies locals, justament aquella economia que necessita més suport i que més reforça la nostra resiliència i redueix la nostra vulnerabilitat en contextos de xoc com l'actual (*Directrius de la Comissió Europea 020 / C 86 I / 01*).

8. Nombrosos escorxadors i sales de desfer estan parant la seva activitat per la falta de demanda des del sector hoteler, clausurat des de *Real Decreto 463/2020*, de 14 de març. Aquest tancament està afectant especialment als / les ramaders / es extensius, que ja estan tenint pèrdues per la impossibilitat de comercialitzar els seus productes.

9. La FAO ha alertat recentment que "a partir d'abril i maig s'esperen interrupcions en les cadenes de subministrament alimentària". L'emmagatzematge massiu realitzat per les grans superfícies ja ha tingut com a conseqüència un increment del preu d'algunes verdures, en el cas de el carbassó a Mercamadrid d'un 273% des del 12 de març. És per tant fonamental, més que mai, garantir l'accés a la producció local, sostenible i saludable i que els productes frescos, vitals en una situació de confinament, arribin a les persones consumidores, especialment a les més vulnerables.

SOL·LICITEM

1. Que es dictin les instruccions pertinents a les comunitats autònomes i ajuntaments perquè es busquin solucions per als mercats no sedentaris i de proximitat de les seves respectives jurisdiccions, en espais que permetin l'accés controlat, regulant les condicions d'higiene i seguretat sanitària, segons els protocols marcats pel Govern de les Illes Balears, per evitar la transmissió de l'COVID19, amb l'objectiu de garantir el dret a l'alimentació i a una nutrició adequades a tota la població per mitjà d'aquests canals.

2. Que s'autoritzin explícitament els desplaçaments a granges, horts i corrals d'auto-abastiment d'aliments, fins i tot sense estar la persona donada d'alta en el règim agrari, tant per al manteniment del funcionament de la granja, com per a la collita d'aliments, tal i com ha fet la Conselleria de Medi Rural de Galícia. Així mateix, que s'autoritzen els desplaçaments de bestiar transhumant i jurisdiccions com és habitual.

3. Que es consideri, dins de l'Article 7.1.a del *Real Decreto 463/2020*, de 14 de març, els desplaçaments dels / les consumidors /es per adquirir aliments directament en finca, si aquesta és punt habitual de venda, o en grups de consum, sempre que es compleixin tots els protocols de seguretat establerts.

4. Que en la compra pública (hospitals, centres de gent gran, menjadors socials, menjadors escolars, etc.) i bancs d'aliments, ara més que mai, es prioritzin els productes locals, els de les petites granges i els agroecològics, especialment aquells productes procedents dels sectors que han resultat més perjudicats pel tancament de l'hostaleria.

5. Que es flexibilitzi, incentivi i agilitzi la concessió de registres sanitaris a ramaders / es per facilitar la venda directa dels seus productes, inclosa la llet crua, sempre que es compleixin els criteris recollits en *l'Annex III, Secció IX, Capítol I de el Reglament 853/2004*.

6. Que s'implementin mesures fiscals, com l'exempció del pagament d'autònoms, en suport a petits productors / es agroalimentaris, de la mateixa manera que amb altres sectors clau per a la societat, orientades a mitigar les pèrdues derivades de la crisi relacionada amb la pandèmia de l'COVID19. Així mateix, també més que mai, s'ha de garantir que la indústria i la distribució paguin un preu just als / les productors / es.

7) Que es comuniqui, tant a les comunitats autònomes i ajuntaments, a les forces i cossos de seguretat de l'estat, com a la societat en el seu conjunt, la importància, ara més que mai, del paper fonamental de les persones productores i el petit comerç a alimentar-nos i sostenir els nostres agro-ecosistemes, i per tant de consumir productes el més locals i frescos possible, així com el paper que juguen per la seguretat alimentària dels mercats no sedentaris i de proximitat i altres vies de venda directa.

8) Que s'impulsi la reobertura o creació d'escorxadors municipals o comunitaris, multiespècie de petita capacitat, escorxadors en explotació i / o escorxadors mòbils, per a incrementar les mesures de seguretat, disminuir el patiment animal i donar suport a les petites explotacions, així com la reobertura o creació de sales de desfer locals per facilitar la venda directa i els canals curts de distribució. Tot això amb normatives d'higiene i sanitàries proporcionals a la realitat del sector.

La present sol·licitud està signada per les següents organitzacions:

SINDICATS

1. COAG
2. EHNE Bizkaia
3. Sindicato Andaluz de Trabajadores SAT
4. Sindicato de Obreros del Campo - SOC
5. Sindicato Labrego Galego
6. Unión de Agricultores y Ganaderos de Aragón UAGA – COAG

XARXES I PLATAFORMES ESTATALS D'ÀMBIT AGROALIMENTARI

1. Asociación de Pastores Por el Monte Mediterráneo
2. Centro de Estudios Rurales y de Agricultura Internacional (CERAI)
3. Coalición PorOtraPAC
4. Federación Intervegas

5. Ganaderas en Red
6. Plataforma Ganadería Extensiva y el Pastoralismo
7. Red de Permacultura Íbera
8. Red De Quesería de Campo y Artesanas
9. Red de Semillas
10. Revista Soberanía Alimentaria, Biodiversidad y Culturas
11. Sociedad Española de Agricultura Ecológica

ORGANIZACIONS ECOLOGISTES

1. Amigos de la Tierra
2. Ecologistas en Acción
3. Greenpeace
4. SEO Birdlife
5. WWF

UNIVERSITATS I CENTRES D'INVESTIGACIÓ

1. AGRONOMÍA. Grupo de investigación en agronomía, Universidad de Santiago de Compostela
2. Cátedra Antonio Bello de Agroecología, Universidad de La Laguna
3. Cátedra de Agroecología y Sistemas Alimentarios, Universitat de Vic
4. COSMERUN. Grupo de investigación "Construcción sustentable para o medio rural e natural", Universidad de Santiago de Compostela
5. ECOAGRASOC. Grupo de Investigación en Economía Agroalimentaria e Medioambiental, Desenvolvemento Rural e Economía Social, Universidad de Santiao de Compostela
6. GALABRA. Grupo de Investigación Galabra en Estudos Culturais, Universidad de Santiago de Compostela
7. GESPIC. Grupo de Estudios de Historia Empresarial e Sectorial. Pesca, Industria e Comercio, Universidad de Santiago de Compostela
8. GIEEAH. Grupo de Investigación "Economía Ecolóxica, Agroecoloxía e Historia", Universidad de Vigo
9. Grupo de investigación "Sistemas agroalimentarios y desarrollo territorial" del IEGD / CSIC
10. Grupo de investigación en "Arquitectura, Urbanismo y Sostenibilidad", Universidad Politécnica de Madrid
11. HISTAGRA. Grupo de "Historia Agraria e Política do Mundo Rural". Séculos XIX e XX, Universidad de Santiago de Compostela
12. Instituto de Sociología y Estudios Campesinos, Universidad de Córdoba
13. LABORATE. Laboratorio do Territorio, Universidad de Santiago de Compostela
14. Observatorio por el Derecho a la Alimentación de España
15. Proyecto de investigación BIOLANDSCAPEs, coordinado entre la Universidad Pablo de Olavide,, la Universidad de Barcelona y la Universidad Autónoma de Barcelona
16. Rede Revolta
17. Ana Maria Moragues - Departamento de Economía, Universidad de Barcelona
18. Marta Soler, Profesora del Departamento de Economía Aplicada, Universidad de Sevilla
19. Mirene Beriguistain, Universidad de País Vasco

XARXES I ENTITATS LOCALS D'ÀMBIT AGROALIMENTARI

1. ACOXI (Associació Catalana de criadors d'Ovella Xisqueta)
2. Aresta SCCL, Cooperativa Agroecològica
3. Arran de Terra SCCL
4. ASDECOBA Salamanca
5. Asociación Cambalache
6. Asociación de Fabricantes de Queso de la Comunidad Valenciana
7. Asociación de Productores de la Muestra Agroecológica de Zaragoza
8. Asociación de Productores de la Muestra Agroecológica de Zaragoza
9. Asociación El Terruño
10. Asociación Estaferia Lena (Asturias)
11. Asociación Instituto Despensa Natura
12. Asociación La Trastienda,L´Arcu la Vieya
13. Asociación La Casa Azul
14. Asociación La Varagaña Agroecología y Género
15. Asociación Libélula Huerta Agroecológica
16. Asociación Picu Rabicu
17. Asociación por la agricultura ecológica l´Animeta de Quart de Poblet (Valencia)
18. Associació Agroalimentària de la Cerdanya
19. Associació Permacultura Íbera de la Biorregió NordEst
20. BILTAR - Red de semilas de Asturias
21. Bosque comestible - La Retuerta
22. C.S.A. L´Apiaderu
23. Campaña Asturiana pola Soberanía Alimentaria
24. Colectivo Escanda
25. Coordinadora Camperola del País Valencià - COAG (CCPV-COAG)
26. Cooperativa Can Pujades (Barcelona)
27. Cooperativa de consum El Brot SCCL
28. Cooperativa de consum Lo Fatu SCCL
29. Cooperativa de Consumo Vecinal Aragón
30. Cooperativa La Entreverá (proyecto productivo)
31. Cooperativa Mas Les Vinyes SCCL
32. Coordinadora El Rincón
33. Dones del món rural català
34. Ecomercado de córdoba
35. El Noceu Sociedad Cooperativa Asturiana
36. El Rebost de La Mistelera - Grupo Consumo Denia
37. Esquellana
38. FCCUC, Federació de Cooperatives de Consumidors i Usuàris de Catalunya
39. Fungi Natur
40. Grup de Consum El Cabasset - Gandia
41. Grupo de consumo Agroecologico Erlea
42. Grupo de consumo Malahierba de Segovia
43. Huertos urbanos y ecológicos de Palma (HUEP)
44. Kikiricoop Sociedad Cooperativa Cooperativa Asturiana
45. L'ERA, Espais de Recursos Agroecòlogic

46. La Coordinadora de Consum Agroecològic de Cataluny
47. Lurraren emankortasuna ximaurpila elkartea
48. Lurraren Orena C.B agraria
49. Madrid Agroecológico
50. Merkaético El Cenacho sca, cooperativa de consumo sin ánimo de lucro
51. Mugarik Gabe
52. Mundubat
53. Observatorio para Una Cultura del Territorio
54. Per l'Horta
55. Plataforma per la Sobirania Alimentària del País Valencià
56. Productors i elaboradors de Cerdanya i alt Urgell, PROECO
57. Ramaderas.cat
58. Red Agroecológica de Cádiz
59. Red de Semillas de Aragón
60. Slow Food Convivium Alto Mijares Alto Palancia
61. Soldepaz Pachakuti
62. Som Pastura. Asociació de ramaderes i ramaders del Moianés
63. SPG Asturias
64. SPG Ecollaures
65. Suriagia Tienda ecoloógica y de Comercio Justo
66. Terra Purna, un proyecto de permacultura en Valencia de Alcantara, Caceres.
67. Trébole d´Agua Producción Ecológica
68. XAC Xarxa d'Ateneus Cooperatius
69. Xarxa de pastore i pastors de Catalunya

ALTRES ENTITATS

1. Agenda 21 de Sant Lluis en Menorca
2. AGFE (Asociación Agroforestal Española)
3. Amanar en REd S. Coop. Zaragoza
4. Amigos de la Tierra Aragón
5. Asociación Biela y Tierra
6. Asociación Bielas Salvajes
7. Asociación de Cultura Popular Alborada
8. Asociación de vecin@s de La Losa Trébol
9. Asociación en Defensa de la Sanidad Pública
10. Asociación Las Huertas que da la vida
11. Asociación Los Pies en la Tierra
12. Asociación Naturalista de Aragón ANSAR
13. Asociación Tierra Sana
14. AVIRUECO (asociación por la vida rural y sus ecosistemas)
15. CERES Castilla y León Federación de Mujeres del Mundo Rural
16. Col·lectiu l'Esquella
17. Comité de Solidaridad Internacionalista
18. Confederación de Centros de Desarrollo Rural COCEDER
19. Cooperativa AMANAR EN RED S. Coop.
20. Cooperativa Germinando
21. Coordinación contra la precariedad, el empobrecimiento y la exclusión Baladre

22. COSAL Comité de Solidaridad con América Latina
23. CSA Vega de Jarama
24. Ecologistas en Acción Asturias
25. Ecologistas en Acción CLM
26. Ecologistas en Acción de Aragón
27. Ecologistas en Acción Extremadura
28. Ecologistas en Acción Palencia
29. Ekologistak Martxan Araba
30. Esquellana
31. Fondo Natural
32. Fundación Atabal
33. Fundación Ecoagroturismo (ECOTUR)
34. Fundación Entretantos
35. Hermagas de Luna
36. L' Espona Col·lectiu Feminista (La Granadella, Lleida)
37. Mendó batucada feminista.
38. MEScoop, Servicios para el mercado social Aragón
39. Plataforma "Salvemos la Vega-VegaEduca" de Granada
40. Plataforma 0,7 Extremadura
41. Plataforma Ciudadana Zaragoza sin Fractura
42. Plataforma Extremeña contra el acoso laboral
43. Promotora de Acción Infantil PAI
44. Red de Agua Pública de Aragón
45. REDINAM (Red Investigacion y Apoyo a Municipalismo)
46. REMOURE
47. Simiente Disidente
48. SOLdePaz.Pachakuti